

Ангел Каралийчев

Знамето на Средногорското въстание

Там, където стои паметникът на младия момък, направен от желязо, с очи на орел и гола сабя в десницата, някога имаше една градина. Тиха градина, потънала в зелена шума и дъх на цветя. Над градинския плет хвърляше прошарена сянка стара круша с разперени черни клони. Сред градината – едно до друго две черешови дървета като млади невести се повдигаха и сякаш гледаха навън. Те виждаха насреща огъня в Неновата ковачница. Ковачът Нено денем клепаше сърпове и мотики, а нощем точеше саби, правеше обръчи за черешови топове и лееше куршуми. Неговият чук кънтеше като камбана.

Нено имаше малък брат хайдутин. Той водеше една хвърковата дружина в Балкана, нападнаше турците, закриляше поробения народ и разгаряше пламък в младите сърца. Поробителите го дебнеха по стъпките като вълци. Когато един ден войниците на Омар бей донесоха главата на младия войвода набучена на върлина, цялото градче изтръпна от ужас. Децата запищяха, мъжете настръхнаха, улиците опустяха. От Неновата ковачница излезе една прегърбена жена. Тя дигна светлите си очи към набучената глава, затрепера, побеля като платно и протегна ръце. Поробителят наведе върлината с главата към нея. От шията на отсечената глава се отрони една капка кръв и падна в праха. С викове и диви песни отмина ордата, която беше погубила войводата. Прегърбената жена дълго стоя на улицата с широко отворени безумни очи. Когато гласовете на войниците заглъхнаха, тя се наведе и нагребва с шепи праха, който беше попил кръвта, паднала от главата на нейния син. Влезе в градината, зарови тая шепи пръст под вейките на току-що разцъфтялата праскова. Почна да плаче. Нено ковачът направи паметник от камък и го поби под прасковата, а над празния гроб, редом с прасковата, посади едно тънко дръвце яворово да расте за спомен. Дръвцето пое сока на капката юнашка кръв, пусна дълбоко в земята корен и почна бърже да се дига нагоре. Стъблото му се издигна стройно като свещ.

Веднъж ковачът влезе в градината със секира. Разтрепераната круша попита секирата:

– Кого ще сечеш, сестро?

– Черешите – отвърна секирата.

– Защо?

– Защото моят стопанин Нено е решил да направи два черешови топа и да ги опълчи срещу народните душмани.

Като издума тези думи, секирата заигра по дънерите на черешите. Рукнала жилавите дървета на земята и преди да издъхнат, проговориха:

– Нашата смърт е сладка, защото паднахме за свободата на

българския народ. Ние ще бъдем най-тежкото оръжие. Земята ще затрепери, когато почнем да гърмим.

Минаха три дена. Една сутрин секирата заблъска дънера на крушата.

– А мене защо сечеш? – попита крушата.

– И ти трябваш – отвърна секирата. – От тебе моят стопанин ще направи колесница за топовете.

Крушата разтърси радостно черните си клони и политна надолу.

Градината опустя. Останаха само недъгавата праскова и яворовото дръвче.

– Всички заминаха – въздъхна дръвчето, – а мене оставиха, никому не съм нужно!

– Потрай, чедо, и за тебе ще дойде ред – рече прасковата.

Ала дръвчето клюмна като попарено, душата му се напълни с мъка, цяла нощ стоя, без да мръдне, и когато на другия ден огря слънцето, листата му бяха мокри, сякаш беше плакало.

– Ох, на така яворчето, то е съкрушено от мъка! Бъди юнак! – почна да го милва с клоните си прасковата.

Дръвчето млъкна, слънцето се дигна нагоре и мокрите листа изсъхнаха. Към пладне ечна черковната камбана. Забуча клисурата. От всички страни на градчето рукна народ към Неновата ковачница. Появиха се мъже с иглянки пушки, с тънки саби, с черни калпаци и златни лъвчета на калпаците.

– Какво е туй? – надникна яворовото дръвче и попита Неновия кон, който цвилеше високо на улицата.

– Въстание – отговори конят. – Българският народ се вдигна срещу своите петвековни душмани. Той е готов да умре за своята свобода.

– Братя! – извика един висок снажен мъж с два реда патрони на гърдите. – Дайте знамето! Къде е знамето!

От съседната къща изскочи едно момиче с китка на челото. То разгърна пред въстаниците широко зелен плат. Върху плата светнаха две думи, извезани със сребро: „Свобода или смърт!“

– Ето знамето – развя плата момичето.

– Нено, донеси върлината! – викна повторно високият мъж.

Ковачът Нено грабна секирата си, влезе в градината, огледа я и зарачи направо към яворовото дръвце. С един замах го отсече. Окърши клончетата му, отнесе го в ковачницата и върху младото стъбло, което беше поело в жилите си капката кръв на загиналия войвода, ковачът прикова знамето на Средногорското въстание.

Снажният мъж го пое от ръката на ковача и го дигна високо над главите на въстаниците. Всички отправиха очи към него с надежда и с вяра...

Там, гдето стои паметникът на войводата, Неновия брат, някога имаше градина, а в градината – яворово дръвце...

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране и разпознаване: unicode, 2007

Редакция: BНorse, 2007

Публикация:

Ангел Каралийчев, НАЙ-ТЕЖКОТО ИМАНЕ – ПРИКАЗКИ И РАЗКАЗИ

Съставител ГЕОРГИ СТРУМСКИ

Библиотечно оформление СТЕФАН ГРУЕВ

Редакционна колегия ЕФРЕМ КАРАНФИЛОВ, ИВАН ЦВЕТКОВ, ЙОРДАН МИЛЕВ,
КАМЕН КАЛЧЕВ

Отговорен редактор НИКОЛАЙ ЯНКОВ. Редактор на издателството АННА
ПАНЧЕВА

Илюстрации АЛЕКСИ НАЧЕВ. Художник на корицата РАДОЙ БОЯДЖИЕВ.

Художествен редактор ИВАН МАРКОВ

Технически редактор ЕЛЕНА МЛЕЧЕВСКА. Коректор ТАНЯ СИМЕОНОВА

Първо издание. ЛГ. V. Тематичен № 13/9537172431/6006-2-79

Дадена за набор на 23. IV. 1979 г. Подписана за печат на 27. IX. 1979 г. Излязла от
печат на 10. X. 1979 г.

Поръчка № 118. Формат 1/16 60×90. Тираж 60 000. Печатни коли 16. Издателски коли
16. Цена 2 лв.

„НАРОДНА МЛАДЕЖ“ – ИЗДАТЕЛСТВО НА ЦК НА ДКМС. МОНОФОТО, ПЕЧАТ
И ПОДВЪРЗИЯ ДПК „Д. БЛАГОЕВ“. СОФИЯ – 1979

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3406>]